

POLITICAL SCIENCE-II

Time Allowed : 3Hrs.

Maximum Marks : 100

Note : The candidates are required to attempt ONE question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each and the entire Section E consisting of 10 short answer type questions carrying 4 marks each.

(SECTION-A)

1. How Prime Minister is appointed? Discuss his changing role in the Indian Political System. (15)
2. What is Judicial Activism? Examine the merits and demerits of Judicial Activism. (15)

(SECTION-B)

3. Write down the main defects in the Indian Party System. (15)
4. What do you mean by Pressure Groups? Discuss the working of Pressure Groups in India. (15)

(SECTION-C)

5. Explain the impact of Caste on Indian Politics. (15)
6. What is meant by Reservation? Discuss the arguments for and against Reservation. (15)

(SECTION-D)

7. Define Voting Behaviour. Discuss the main determinants of Voting Behaviour. (15)
8. Explain the 'Emerging Trends in Indian Politics' with special reference to recent Delhi Assembly Election Dec., 2013. (15)

(SECTION-E)

9. Write short answers :

- (a) What is Hung Parliament?
- (b) How the Chief Minister of a state is appointed?
- (c) What is personality cult in Indian Politics?
- (d) Write down the ideology of Shiromini Akali Dal.
- (e) What is Regionalism?
- (f) What is Dalit Politics?
- (g) Give suggestions to make Election Commission independent.
- (h) What is India's policy of non-alignment?

- (i) Give the names of national political parties of India and their election symbols. (10×4=40)
 (j) What is Public Interest Litigation? (ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ 10 ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

(ਭਾਗ-ਓ)

1. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲ ਰਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (15)

2. ਨਿਆਇਕ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਨਿਆਇਕ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (15)

(ਭਾਗ-ਅ)

3. ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (15)

4. ਦਬਾਊ ਦਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਬਾਊ ਦਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (15)

(ਭਾਗ-ਏ)

5. ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉੱਪਰ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (15)

6. ਰਾਖਵੇਂਕਰਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਰਾਖਵੇਂਕਰਣ ਦੇ ਪੱਖ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿਓ। (15)

(ਭਾਗ-ਸ)

7. ਮਤਦਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਮਤਦਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (15)

8. ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਦਸੰਬਰ 2013 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। (15)

(ਭਾਗ-ਹ)

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

(ੳ) ਲਟਕਦੀ ਹੋਈ ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

(ਅ) ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

(ੲ) ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੂਜਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

(ਸ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

(ਹ) ਖੇਤਰਵਾਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

(ਕ) ਦਲਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

(ਖ) ਚੋਣ ਆਯੋਗ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿਉ।

(ਗ) ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੁਟ ਨਿਰਲੇਪ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

(ਘ) ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੱਸੋ।

(ਙ) ਜਨਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

(10×4=40)